

Nyheter!

Februari 2009

Göteborgsregionens kommunalförbund

GR och utvecklingen mot en stadsregion?

Vad sker i det politiska systemet i en kommun när allt fler samhällsfrågor, kring t.ex. tillväxt, kommunikationer, arbetsmarknad och integration, behöver hanteras tillsammans med andra? Det är vad som diskuteras i några GR-seminarier under våren 2009. Frågorna har också väckt intresse hos forskare vid Umeå universitet, som kommer att titta närmare på Göteborgsregionens utveckling mot en stadsregion.

Inom GR pågår under våren ett seminarieprogram, riktat till ledamöter i medlemskommunernas kommunstyrelser. Förbundsstyrelsen tog i oktober 2008 beslut om att initiera en diskussion kring nästa utvecklingssteg för GR, särskilt kring rollfördelning, ansvar och befogenheter mellan olika beslutsnivåer inom Göteborgsregionen. GR har haft en mycket framgångsrik utveckling sedan starten av nya GR 1995. Ingenstans i landet finns motsvarande exempel på ett sådant välfungerande samarbete över längre tid mellan kommuner som i Göteborgsregionen.

Studie planeras

Detta fördjupade samarbete har väckt intresse från många olika håll, bland annat från Statvetenskapliga institutionen vid Umeå universitet. Där planeras nu en stor studie under ledning av professor Anders Lidström och med finansiering från Riksbankens jubileumsfond över begreppet Svenska stadsregioner. Flera stadsområden av olika storlek, bl.a. Umeå, Norrköping, Värnamo, Oskarshamn förväntas ingå i studien, där GR är det största och mest sammanhållna området.

Syftet med studien är att öka kunskapen och analysera konsekvenser av ett ökande beroende och samarbete mellan staden och dess omland som pågår i hela Västeuropa. Stad och omland blir genom regionförstoring och ökande pendlingsmöjligheter alltmer sammanlänkande med varandra. Det utökade stadsområdet, stadsregionen, erbjuder nya och större fält för medborgarna att röra sig över vad gäller arbete, studier, konsumtion, fritid m.m. Förändringen märks bland

annat i ökad arbetspendling och successivt mindre lokala arbetsmarknader. Denna utveckling för Sverige finns redovisad i olika rapporter från SCB, Nutek, Boverk m.fl.

Men det som väckt intresse hos forskarna i Umeå, är konsekvenserna av dessa samhällsförändringar för både medborgare och det politiska systemet. Hur påverkas medborgare när den egna kommunen kanske endast är en boende ort, medan arbete och fritidsaktiviteter är förlagda till andra kommuner? Finns ett intresse av att mera aktivt kunna påverka utvecklingen också i dessa kommuner?

Vad sker i det politiska systemet i en enskild kommun när allt fler samhällsfrågor som ska hanteras också förutsätter likartade beslut hos grannkommunerna, eller i en annan gemensam beslutsorganisation?

Centrala frågor

Med den förtätning som pågår mellan stad och omland blir dessa frågor också centrala för GR. GR har i nuvarande form som politisk samarbetsorganisation funnits sedan 1995. Sedan dess har effekterna av den globala ekonomin tilltagit. Konkurrensen mellan länder och regioner fortsätter att öka. Kraven på effektiva företag och logistiska distributionslösningar skärps. Företag arbetar tillsammans i kluster och de samarbetar med underleverantörer, konsulter och högskolor. Denna utveckling ställer också nya krav på politiska organ.

I en utveckling för vårt område, som blir allt mer likt en stadsregion, behöver uppdrag och mandat för GR ses över och anpassas till nya samhällsvillkor och till kommunernas ökade behov av samarbete. Dessa frågor är högaktuella under vårens politikerseminarier.

Förbundsdirektör
Nils-Gunnar Ernstson

Praktikplatsen.se

nominerad till GötaPriset!

Praktikplatsen.se har nominerats till GötaPriset och kommer att presenteras under Kvalitetsmässan den 17-19 november på Svenska Mässan i Göteborg. GötaPriset har sedan 1989 delats ut till landets bästa förnyelseprojekt i offentlig sektor. En jury bestående av stadsdirektör Åke Jacobsson, Göteborgs Stad, regiondirektör Johan Assarsson, Västra Götalandsregionen, direktör Britta Rundström, Sveriges Kommuner och Landsting, vd Jerry Karlsson, SIQ och rektor Pam Fredman, Göteborgs universitet kommer att bedöma de nominerade bidragen. Förutom äran belönas det vinnande projektet med en prischek på 150 000 kronor. Bakom GötaPriset står Göteborgs Stad, Västra Götalandsregionen, Sveriges Kommuner och Landsting, Svenskt Näringsliv, Institutet för Kvalitetsutveckling - SIQ och Göteborgs universitet.

Annika.Bjerrhede@grkom.se

EU på schemat

Onsdagen den 21 januari genomfördes "EU på schemat" i Mölndal. Det bjöds på föreläsningar, debatt, pedagogiska övningar och mingel för de deltagande pedagogerna. En av höjdpunkterna var "EU:s roll i klimatfrågan - Hot och möjligheter, diskussioner för att kunna möta eleverna" med Pernilla Baralt från EU-kommissionen och Svante Axelsson från Naturskyddsföreningen. GR stod för ett metodpass där deltagarna fick prova på simulationer och rollspel om EU för klassrummet. Övriga deltagande organisationer och myndigheter var Europaparlamentet, EU-kommissionen, EU-upplysningen, Regeringskansliet, Internationella programkontoret och GR. Värd för dagen var Mölndals stad.

Per.Wetterstrand@grkom.se

forts nästa sida

Stimulansmedel för läkemedelsgenomgångar

Nu kan kommuner och landsting söka nya stimulansmedel för vård och omsorg om äldre. Inom utvecklingsområdet läkemedelsgenomgångar är det möjligt att satsa på olika utbildningsåtgärder. I samarbete med bland andra Läkemedelskommittén i Göteborg och södra Bohuslän har FoU i Väst/GR tagit fram ett studiematerial för sjuksköterskor kring äldres läkemedelsbehandling. En uppskattad utbildning av studiecirkelledare har också genomförts. Med anledning av de nya stimulansmedlen planerar FoU i Väst/GR nu hålla fler studiecirkelledarutbildningar. Studiematerialet finns att beställa på www.grkom.se/fouivast.

Leena.Odebo@grkom.se
Theresa.Larsen@grkom.se

Fler yrkeslärare i framtiden

I Sverige råder stor brist på yrkeslärare inom olika sektorer. Yrkeslärarutredningen lämnade i december en rapport till regeringen om möjliga vägar att underlätta för yrkesverksamma att skifta till yrkesläraryrket. GR kommer 4 mars, i samverkan med Göteborgs universitet, att anordna ett seminarium kring dagens möjligheter att utbilda sig till yrkeslärare och de möjligheter som eventuellt kommer i framtiden. Under seminariet medverkar valideringsbolaget Meritea, UCT Tjörn med ett exempel på yrkesbaserat lärande inom EU-projektet IWOLTE och huvudsekreteraren i utredningen Yrkeskunnande SOU 2008:112. Se www.GRkom.se/utbildning för inbjudan.

Margaretha.Allen@grkom.se

Om att vara sjuk och beroende av socialbidrag

Många anser sig orättvist bedömda och bristen på personlig kontakt lyfts fram i flera av intervjuerna som ligger till grund för rapporten I skuggan av välfärden - 15 röster om att vara sjuk och beroende av socialbidrag. I rapporten framträder en problematisk bild som pekar på stora brister i samverkan mellan försäkringskassan, vården, socialtjänsten och arbetsförmedlingen. Rapporten är skriven av tre socialarbetare i Biskopsgården och den finns på www.grkom.se/fouivast.

Elisabeth.Beijer@grkom.se

Patienterna blir inte friskare men de mår bättre - och kostar mindre

När patienter skrivs in i den kommunala hemsjukvården minskar deras besök på sjukhusens akutmottagningar. Antalet slutenvårdsepisoder sjunker också. Det visar en studie av äldre, multisjuka patienter i Göteborgs södra skärgård.

"Patienternas hälsotillstånd förändras inte av att de skrivs in i hemsjukvården, men deras totala vårdkonsumtion minskar och framförallt ändrar den karaktär. Många kostsamma och oplanerade akuta besök och inläggningar ersätts av planerad och betydligt billigare vård", säger Theresa Larsen vid FoU i Väst.

Patienter och anhöriga vittnar samtidigt om ökad livskvalitet, som de menar beror på att de känner sig lugna och trygga med hemsjukvården. Rapporten Fungerande vård för svårt sjuka äldre - En fallstudie av samverkan mellan hemsjukvård och primärvård i Göteborgs södra skärgård finns på www.grkom.se/fouivast.

Theresa.Larsen@grkom.se

FoU i Väst/GR fyller 10 år!

Detta kommer att uppmärksammas på olika sätt under året. Bland annat planeras ett par stora, kostnadsfria jubileumskonferenser. Mer information kommer.

Märit.Malmberg.Nord@grkom.se

GR samarbetar i projekt om mobila lärplattformar

I senaste numret av Nationellt Centrum för Matematiks tidskrift Nämnaren (nr 1 2009) presenteras ett projekt om mobila lärplattformar som GR är involverat i. Artikelns titel är "Matematik och det nya medialanskapet" och beskriver hur ett stort antal aktörer inom affärsvärlden, industrin och utbildningssektorn i rapportserien "The Horizon Report" försöker identifiera och beskriva teknologi som kommer att ha stort inflytande på undervisning och lärande. Där pekar man speciellt ut mobil teknologi.

"Projektet är ett samarbete mellan lärarutbildningen vid Malmö högskola, Swedish Institute for Computer Science, HiQ Interactive, GR, Nokia, Hypermedialaboratoriet i Tampere och Danmarks pedagogiska universitet och syftar till att undersöka hur mobila lärplattformar kan användas i de Nordiska skolsystemen. Förutom att komma med praktiska och etiska riktlinjer samt rekommendationer till kommersiella utvecklare behandlas frågor som rör standardisering och ekonomi. Det s.k. MLE-projektet är främst inriktat på matematik och mycket arbete har lagts ner för att undersöka hur mobila enheter med kamera, GPS och internetuppkoppling kan användas i laborativt arbete i utemiljö."

Projektet syftar till att dra upp riktlinjer för kommersiella utvecklare. En av faserna i projektet har dock varit att ta fram matematikspel för utomhusbruk. Spelet som fått namnet MathX har en historia med inbakade laborativa uppgifter som löses med hjälp av funktioner i den mobila enheten. Projektet poängterar att lärandet måste innehålla flera delar förutom själva spelet, t ex pedagogiska och praktiska förberedelser samt reflektion och analys efteråt.

Carl.Heath@grkom.se

Nästa nyhetsbrev
utkommer vecka 15